

PRESENTATIE IEDERWIJS

Vergelijking met andere onderwijsvormen

Inleiding

In eerdere discussies en in de media wordt Iederwijs betiteld als een extreme(re) variant op het reguliere basisonderwijs. Volgens de berichten gaat Iederwijs ten opzichte van ander vernieuwingsonderwijs in veel opzichten nog een stap verder. In onderstaand schema is geprobeerd de verschillende vormen van onderwijs te positioneren op drie afzonderlijke schalen, te weten controle (van leerkracht, onderwijsmateriaal, et cetera), sociale invloed (vergeleken worden, samenwerken, rekening houden met anderen) en keuzemogelijkheden (vrijheid).

Het schema is samengesteld op basis van de gelezen literatuur en onze subjectieve beoordeling. De verschillende vormen van onderwijs objectief met elkaar vergelijken is volgens ons niet of nauwelijks mogelijk.

De nieuwe vormen van basisonderwijs onderscheiden zich allen van het reguliere basisonderwijs door een afwijkend standpunt in te nemen op de bovengenoemde drie punten controle, sociale invloed en keuzemogelijkheden. Allen zijn ze meer gericht op het individu en op individuele behoeften. Allen proberen ze ook, naast de individualisering van het onderwijs, met behulp van samenwerking bij te dragen aan de sociale opvoeding. De mate van controle is in alle vormen minder dan in het reguliere basisonderwijs en allen bieden ze hun leerlingen (tot op zekere hoogte) een bepaalde zeggenschap en keuzevrijheid in de leerstof. Allen zijn ze gebaseerd op een constructivistische visie, waarbij er vanuit gegaan wordt dat leerlingen het beste leren en het meest gemotiveerd zijn wanneer ze zelf hun eigen leerproces kunnen sturen.

De nieuwe vormen van basisonderwijs verschillen ook op een aantal punten van elkaar, zoals de groepssamenstelling, het gebruik van didactische methodieken & onderwijsmateriaal, de rol van de leerkracht en de mate waarin hij/zij initiatief mag/kan nemen en dus directief is. Het gaat hierbij dan vooral om kleine en grote(re) nuance-verschillen.

Vormen van basisonderwijs

Welke verschillende vormen van basisonderwijs hebben we eigenlijk? Om onderstaande lijst samen te stellen is gebruik gemaakt van de volgende websites:

- http://www.hsmarnix.nl/studenten/ov4/2v2_3/doorklikpagina.htm
- <http://www.planet.nl/planet/show/id=69412/contentid=525161/sc=2ca9ae>
- [http://nl.wikipedia.org/wiki/Basisonderwijs_\(Nederland\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Basisonderwijs_(Nederland))
- <http://www.ervaringsgerichtonderwijs.nl/>
- <http://www.ogo-academie.nl/algemeen/inhoudwat.htm>
- <http://www.gisdo.nl>

- Openbaar
- Bijzondere, op godsdienstige of levensbeschouwelijke grondslag: protestant, katholiek, joods, islamitisch, hindoeïstisch
- Bijzondere, op grond van onderwijskundige ideeën (ook wel algemeen-bijzonder genoemd):
  - Iederwijs (10, 10, 10)
    - Eén groep van verschillende leeftijden
    - Keuzevrijheid in wat, hoe, met wie en wanneer ze willen leren
    - Leren door te doen, functioneel, ten dienste van...
    - Maatwerk op de vraag en de behoefte van het kind

- Geen vaste methodes
  - Begeleider (Iederwijzer) wordt leerkracht op verzoek van het kind
  - Inrichting van de school verandert mee met de behoefte van het kind
- Montessori (3, 9, 3)
    - Kind is actief, niet passief
    - "Help mij het zelf te doen", gebruik maken van natuurlijke drang tot zelfontplooiing
    - Gericht op individuele belangstelling en ontwikkelingsbehoeften van kinderen
    - Eigen onderwijsmateriaal
    - Niet grenzenloos, te veel vrijheid is een beperking van de vrijheid van een ander
    - Leerkracht = observator, invloed neemt geleidelijk af
  - Jenaplan (4, 5, 4)
    - Leef- en werkgemeenschap
    - Vier basisactiviteiten: gesprek, spel, werk en viering
    - Vast weekritme
    - Stamgroepen van verschillende leeftijden (onderbouw, middenbouw, bovenbouw)
    - Zelfverantwoordelijkheid en eigen weekritme
    - Leerkracht = professionele opvoeder
  - Freinet (9, 4, 9)
    - Vertrekpunt zijn de ervaringen en belevingen van de kinderen
    - Geen vaste methodes
    - Democratisch
    - Leerkracht = voorzitter, biedt structuur en ordebewaking
  - Dalton (8, 7, 8)
    - Vrijheid in gebondenheid (eigen tijdsplanning)
    - Samenwerking (van en met elkaar leren)
    - Zelfstandigheid
    - Wederzijds vertrouwen tussen leerling en leerkracht
    - Vertrouwen en verantwoording stimuleert leerproces
  - Vrijeschool (2, 2, 2)
    - Persoonlijke ontwikkelingsweg
    - Leerstof afgestemd op ontwikkelingsfase en leeftijd van het kind
    - Intellectueel, creatief, ambachtelijk en sociaal wordt het kind uitgedaagd om zijn persoonlijkheid te ontplooiën
    - Reguliere vakken uitgebreid met veel kunstzinnig en ambachtelijk onderwijs
    - Leerstof = middel, ontwikkeling = doel
    - Vaste leerkracht die jaren bij dezelfde groep blijft
  - Ervaringsgericht Onderwijs (EGO) (7, 8, 6)
    - Vrije initiatief (natuurlijke exploratiedrang)
    - Rijk milieu (inrichting en handelen leerkracht)
    - ErvaringsGerichte dialoog (communiceren door in te leven in wat in ander afspeelt)
    - Gericht op betrokkenheid en welbevinden van de leerling, bij afwezigheid betrokkenheid stimuleren door de leerkracht
    - Leerkracht neemt initiatief op vak- en vormingsgebieden waar leerling niet of nauwelijks betrokken is
  - Ontwikkelingsgericht Onderwijs (OGO) (5, 3, 7)
    - Zone van Naaste Ontwikkeling (Vygotsky)
    - Verder komen / meer leren door samen te leren (andere leerlingen en leerkrachten)

- Brede persoonsontwikkeling (samenwerken, communiceren, plannen, etc.)
- Betekenisvolle activiteiten
- Leerkrachten ontwerpen activiteitenaanbod, stimuleren en lokken uit
- Gisdo (6, 6, 5)
  - Gisdo = Geïntegreerd, Interactief, Semi-Digitaal, Onderwijs.
  - Vergelijkbare visie als voorgaande vormen (constructivisme)
  - Samenwerkend leren en ICT
  - Computer als ondersteunende en uitnodigende factor, stimuleert de nieuwsgierigheid en verdiepingszin van de leerlingen
- Nutsonderwijs, onderwijs dat onafhankelijk is van enige levensbeschouwelijke of maatschappelijke stroming.

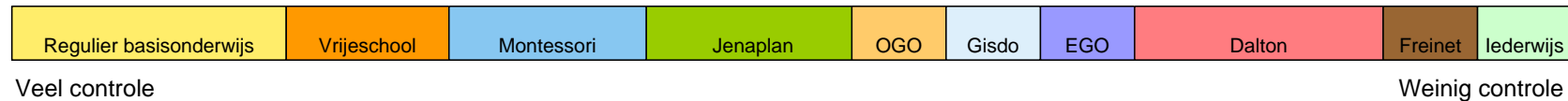
Andere interessante links

- <http://www.vernieuwingsonderwijs.nl/>
- <http://www.50tien.nl/>
- <http://www.minocw.nl/kerndoelen>
- <http://www.schoolinbeeld.nl>

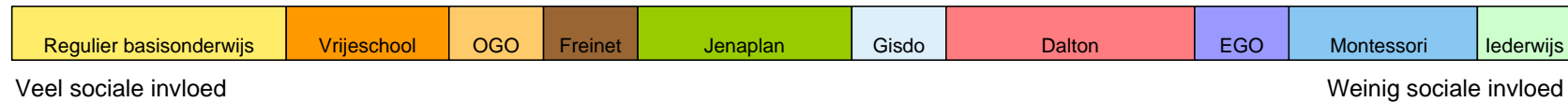
PRESENTATIE IEDERWIJS

Vergelijking met andere onderwijsvormen

Controle (sturing/invloed van leerkracht, onderwijsmateriaal, et cetera)

Sociale invloed (vergeleken worden, samenwerken, rekening houden met anderen, et cetera)

Keuzemogelijkheden (vrijheid)

